

Č t v e r o s e t k á n í

Když jsem se v roce 1947 rozhodl studovat češtinu, dostal jsem od rodičů Stručné dějiny literatury české Arne Nováka upravené dr. Rudolfem Havlem a prof. Antonínem Grundem. Po školském Kotrči-Kotalíkovi otvíraly svět literatury dokořán. Od nejdělsích a nejhezčích pomaturitních prázdnin mě provázejí dodneška. Na fakultě byly jako stvořené ke studiu. K první státnici jsme z nich opakovali za zvláštních okolností s přítelem Vladimírem Justlem: byl tehdy neprávem vyloučen ze studia a úředničil, vytrvale a důsledně se však připravoval se mnou, přestože sám ke zkoušce nemohl. - Když jsem si později pročítal Novákovy Přehledné dějiny, vadila mi jejich nepřehlednost, detailismus, místy i vyjadřovací ornamentika. Pan doktor Havel měl šťastnou ruku a udělal z Arne Nováka výbornou studijní knihu optimálního rozsahu, baedekra dějin české literatury - aspoň pro můj /poslední nereformovaný/ ročník češtinářů. Dodnes nemáme lepší.

Druhé setkání bylo korespondenční. Z vojny jsem se v mladistvé naivitě ucházel o aspiranturu, nemaje nic než futrál s diplomem. Situace jako štořená pro odmítnutí předem a hodně zvysoka. Pan doktor Havel tenkrát sdělil výsledek neznámému desátníkovi lidsky, s pochopením a dokonce i povzbuzením. Nejenže to nevzalo vítr z plachet, ale pomohlo je napnout. Lodička doplula, jinak a jinam, ale to už je jiná historie.

Za nejlepší praktickou školu pro každého, kdo se chce

zabývat literaturou, považují stůl nakladatelského redaktora. Za tím svým jsem se k přísné textologii příliš nedostal, ale setkání s editorskou prací dr. Havla na spisech B. Němcové, I. Olbrachta, Vl. Vančury mi otvírala tuto subtilní a důležitou literární oblast; výklady knihy Editor a text považují za pracovní v nejlepším slova smyslu. Jako začínajícího slovacistu mě zaujalo, když jsem v publikaci Božena Němcová ve vzpomínkách našel i slovenské texty, což u nás nebývá zvykem. Dodnes mám v živé paměti doslovy dr. R. Havla. Všestrannou znalostí autora a problému, věcnou i vyjadřovací přesností a úsporným vyjádřením mi připomínají, jak má vypadat vzorný doslov. Třístránkový výklad Olbrachtových povídek O zlých samotářích mi řekl víc než dlouhé studie a pomohl mi, když jsem si před léty ujasňoval vztah české předválečné generace ke Slovensku.

Redakční stoly mě přitahují, třebaže mi už žádný nepatří. Za jedním sedává kamarád Vladimír Justl. U něho buď v Odeonu nebo doma jsem poznal literárního vědce dr. Rudolfa Havla osobně. Získal si mne hned napoprvé svou samozřejmou upřímností a srdečností i jemným, řekl bych anglickým humorem. Na toto setkání i všechna další si rád vzpomínám. Každé mě nějak obohatilo. Přeji si, aby jich v budoucnu bylo co nejvíc - těch tváří v tvář i těch nad stránkami knih.

Všechno nejlepší, pane doktore!

E m i l C h a r o u s

144